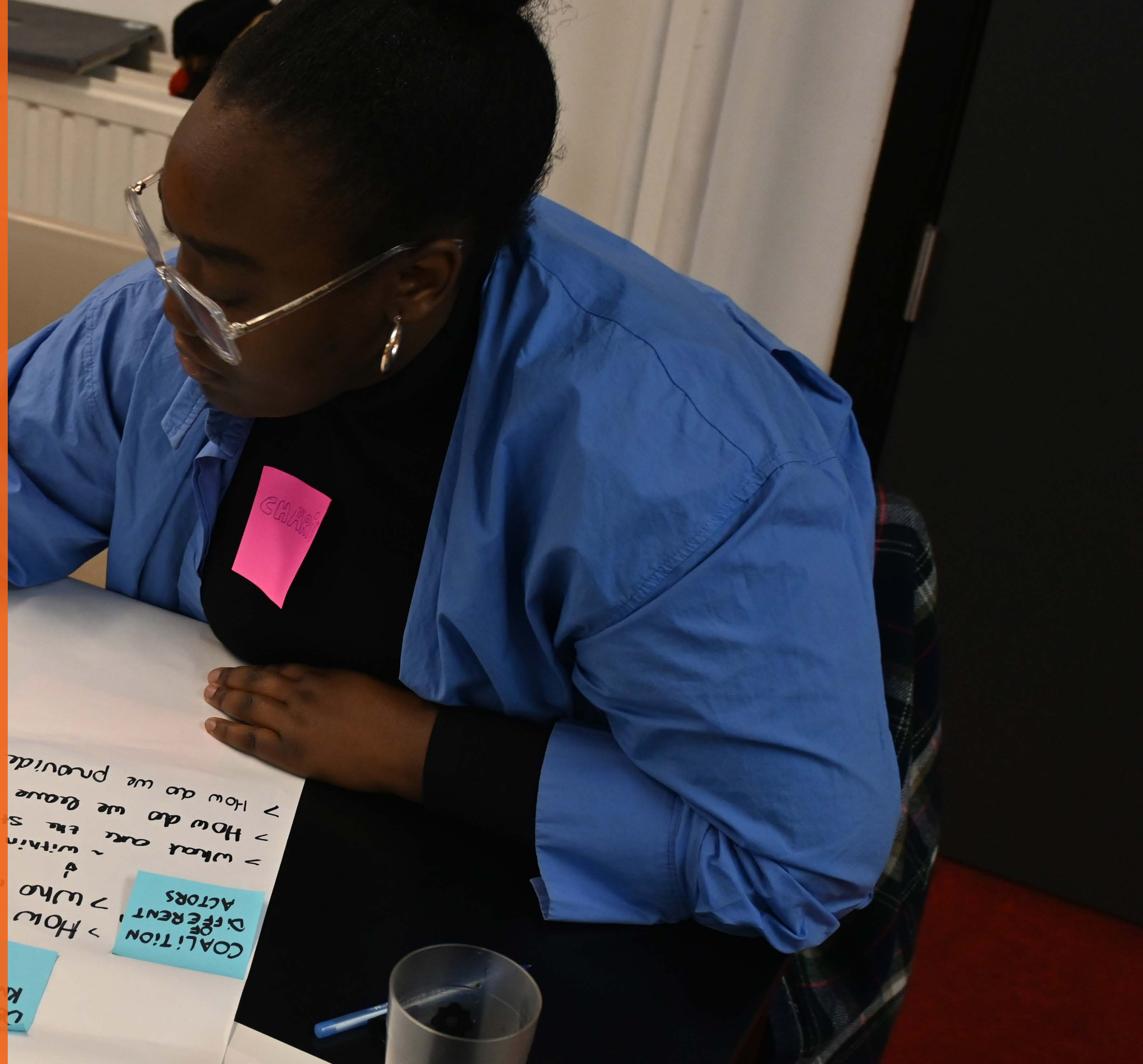


JAARVERSLAG 2022



Universitair Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking Vzw

Maatschappelijke zetel:

Pleinlaan 2
1050 Brussel

Secretariaat en postadres:

Karel Van Miert Gebouw
Pleinlaan 5
1050 Brussel

KBO-nummer:

0420.790.948

contact@UCOS.be

www.UCOS.be



Inhoud

De organisatie	4	WeDecolonizeVUB	15
De Algemene Vergadering	5	WeDecolonizeVUB 2022 - 2023	16
De Raad van Bestuur	5	Verkiezingen nieuw bestuur	16
Het team	6	Omkadering	17
Internationale mobiliteit	7	Lidmaatschap	17
Vorbereidingsdag	7	Eventwerking	17
CHanGE	9	Onderzoek	19
CHanGE in 't kort	9	Summer School	19
CHanGE 2022	11	Eindevaluatie 2017 - 2021	15
Climate Change as Common Ground:		Doelstelling en opzet van de evaluatie	21
Collectively see(d)ing a climate of care	12	Bevindingen en conclusies	23
		Financieel verslag	24
		Resultatenrekening	24
		Balans	25

De organisatie

Het Universitair Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking (UCOS) is een erkende Belgische ngo met als missie de versterking van burgerschapscompetenties bij studenten, docenten en beleidsmedewerkers in het hoger onderwijs, en bij vrijwilligers of professionals uit het middenveld met bijzondere aandacht voor globale rechtvaardigheid en gelijkwaardige partnerschappen. Samen met hun partners en doelpubliek willen ze werk maken van globale rechtvaardigheid door mondiaal bewustzijn en actief burgerschap te stimuleren, al dan niet in het kader van internationale mobiliteit.

UCOS kan haar werking realiseren dankzij de steun van o.a. de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp – DGD), Innoviris, YOUCA, Brussels International, Equal Brussels, Jint, Vrije Universiteit Brussel, 11.11.11 en deMens.nu.

Binnen het programma 2022-2026 organiseert UCOS:

- Omkadering voor studenten die naar het buitenland gaan voor stage of onderzoek.
- Omkadering voor studenten uit het buitenland die in België studeren.
- Vormingen rond anti-racisme en -discriminatie voor een gevarieerd publiek van studenten en professionelen binnen en buiten het domein van het hoger onderwijs.
- Werksessies op maat over burgerschap en internationale mobiliteit voor docenten en medewerkers internationalisering.
- Het project CHanGE met studentencampagnes rond gender en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR).
- Het project WeDecolonizeVUB met een studentenwerking rond dekolonisatie en anti-racisme aan de VUB.

Als ngo is UCOS lid van 11.11.11 en ngo-federatie. Als vrijzinnig-humanistisch geïnspireerde organisatie is UCOS lid van deMens.nu.

De Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering (AV) ging door op 23 juni 2022.

Nieuwe leden: Zoë Kalala en Steffi Vermeire

Uittredende leden: Gunther Vandeplas en Steph Feremans.

Hernieuwing bestuursmandaten: Raffi Aghekian en Anne Van Casteren.

Nieuwe bestuursleden: Annouk Brebels en Anke Versaen.

Uittredende bestuursleden: Rik Rammeloo, Lien Creuwels en Romain Meeusen.

De AV van UCOS telde op 31 december 2022: **35 leden**.

Ze denkt kritisch mee over het beleid, neemt de finale beslissingen en vormt een klankbord en collectief geheugen voor de vzw.

De Raad van Bestuur

Het strategische beleid van de organisatie wordt gevoerd door het bestuur, dat in 2022 viermaal is samengekomen. We namen afscheid van Rik Rammeloo en Romain Meeusen.

Op 31 december 2022 was het bestuur van UCOS als volgt samengesteld:

Anthony Vanoverschelde (voorzitter)

Anne Van Casteren (secretaris)

Raffi Aghekian

Françoise De Cupere

Koen Lombaerts

Ange-Raïssa Uzaniga

Annouk Brebels

Anke Versaen

Het team

Het voorbije jaar nam UCOS afscheid van Katrien van der Heyden. Zij werd vervangen door Christina Meert. We namen ook afscheid van Loes Verhaeghe. Zij werd opgevolgd door Daisy Van de Vorst. We verwelkomden ook een public engagement manager: Mirte Bautmans. Het huidige team bestaat uit:



Bert De Bisschop
Directeur
bert.debiscchop@ucos.be
02 614 81 65



Esther Philippen
Programmabeheerder
esther.philippen@ucos.be
02 614 81 93



Sebastian Van Hoeck
Vormingsgever
sebastian.vanhoeck@ucos.be
02 614 81 63



Christina Meert
Educatief Medewerker
christina.meert@ucos.be
02 614 81 63



Johannes Cools
Projectmedewerker
johannes.cools@ucos.be
02 614 82 65



Latifah Abdou
Projectmedewerker & educatief medewerker
latifah.abdou@ucos.be
02 614 82 65



Daisy Van de Vorst
Projectmedewerker
daisy.vandevorst@ucos.be
02 614 82 65



Mirte Bautmans
Public Engagement Manager
mirte.bautmans@ucos.be
02 614 81 63

Internationale mobiliteit

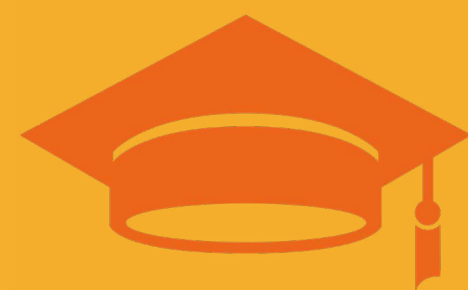
Vorbereidingsdag

De voorbereidingsdag 'Op internationale stage of onderzoek' blijft een vaste waarde in het Vlaamse hoger onderwijs. Tijdens deze vorming reflecteren de studenten over hun eigen positionaliteit, motivatie, vooroordelen, verwachtingen en privileges. Verder worden de studenten uitgedaagd een kritische analyse van globale armoede, racisme, en ontwikkelingssamenwerking te maken tijdens de sessies. Ook onderzoeken ze hun rol als stagiair, onderzoeker, of student in een context van hoge ongelijkheid.

Het jaar 2022 werd gelukkig minder dan het vorige jaar getroffen door social distancing. Bijna alle vormingen gingen dus weer fysiek door. Slechts enkele vormingen werden op aanvraag wel nog digitaal georganiseerd.

De groepen hadden in dit jaar ook weer de gebruikelijke grootte van 20 à 25 studenten per sessie. Dit aantal kiezen we bewust. Uit ervaring van zowel het huidige team als vorige collega's kwam naar voren dat dit de ideale groepsgrootte is om voor voldoende interactie te zorgen. Er werden zoveel mogelijk technieken gebruikt om participatie te verhogen (woodclap, opdrachten op voorhand, casestudies, stellingenspelen, polls, etc.).

Ondanks dat internationale mobiliteit die nog op een laag pitje stond in de nasleep van corona, werden er toch nog 23 sessies in het voorjaar 2022 en 13 sessies in het najaar van 2022 gegeven. Hiermee bereikten we in totaal 498 studenten. Dit zijn er 209 meer dan in 2021.



498

studenten



36

voorbereidingsessies



De sessie was een eyeopener voor mij. Het was interessant om ook andere standpunten te horen. Doordat we met een kleine groep waren, kon iedereen inzichten delen. Dit was een grote meerwaarde voor de sessie. Ik voel me nu beter voorbereid op mijn vertrek naar Tanzania.

CHanGE in 't kort

CHanGE staat voor Campaign for Sexual Health and Gender Equality.

Elk jaar trekken twaalf jongeren in drie teams naar drie landen. Bij terugkeer bouwen ze zelf hun campagnes uit.

CHANGE
Campaign for
sexual Health &
Gender Equality

In 2022 was CHanGE aan de zesde editie toe.

Het project wordt gesteund door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, deMens.nu, de Vlaamse overheid en de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.

CHanGE in 't kort

Met het project CHanGE voeren jongeren actie voor gendergelijkheid en seksuele en reproductieve rechten en gezondheid (SRGR), en wil UCOS vzw een bijdrage leveren tot de mondiale strijd voor gendergelijkheid en de volledige vervulling van iedereen's seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. Het zijn thema's met tegelijkertijd een uitgesproken globale relevantie en een duidelijke vrijzinnige signatuur.

Het centrale vertrekpunt in dit project is de CHanGE-training die we de deelnemers bieden. Ze volgen een intensieve voorbereiding en doen een uitdagende onderzoekservaring in het buitenland op. Dit moet hen de competenties én de drive geven om in België rond gender en SRGR in actie te komen. Ze mobiliseren zich om **de vrijzinnige achterban en een breed publiek** te sensibiliseren over de wereldwijde strijd voor gendergelijkheid en SRGR.

Dit zal leiden tot een groter draagvlak voor actie ten gunste van gendergelijkheid en SRGR en dit zowel door concrete uitingen van solidariteit als door het vergroten van de zichtbaarheid van organisaties wereldwijd.





CHanGE 2022

In 2022 focuste het project zich, net als in 2019, op een centraal thema: gendergelijkheid en SRGR in de context van de klimaatcrisis. CHanGE wilde dit jaar het licht werpen op hoe de uitbuiting van het klimaat, gedeelde wortels kent met andere vormen van uitbuiting op basis van gender, maar ook onder meer ras en klasse. Dit staat ons toe te begrijpen hoe de klimaatcrisis bestaande sociale ongelijkheden vergroot en leert ons het belang van oplossingen te ontwikkelen die zowel ecologisch als sociaal duurzaam zijn. Op die manier pleitten de CHanGE 2022- deelnemers voor het werken op de intersecties tussen klimaat en sociale crisissen, en deze bewegingen onderling met elkaar te verbinden.

In december 2022 werden twaalf nieuwe deelnemers geselecteerd voor de zesde editie van CHanGE. Na enkele coronajaren kon het voorbereidingstraject opnieuw volledig fysiek doorgaan. Uiteindelijk reisden de deelnemers in drie teams naar Mozambique, India en Egypte. Na drie boeiende weken in deze landen kwamen ze terug met een hoop boeiende verhalen en inspiratie voor hun ["Climate Change as Common Ground: Collectively see\(d\)ing a climate of care"](#).

Climate Change as Common Ground: Collectively see(d)ing a climate of care

Op 9 november 2022 werd de ‘Climate Change as Common Ground’-campagne officieel gelanceerd. Met deze campagne wilden de jongeren de aandacht vestigen op de nood aan een inclusieve klimaatstrijd die op maat is van iedereen – ook de meest kwetsbaren – waarin ook iedereen stem en expertise gehoord wordt. Zo mondde het campagnethema van dit jaar uit in een intersectionele beweging, die niet enkel oog had voor de machtsstructuren rond het begrip gender, maar ook expliciet stilstond bij andere sociale categorieën zoals ras, klasse en validiteit. Wereldwijd zijn er organisaties en activisten die nu al werken op die intersecties tussen klimaat en sociale crisissen. CHanGE ging met enkele van hen in ontmoeting in Egypte, India en Mozambique. Zij vormden de inspiratie voor de verschillende strijdpunten die aan de grondslag lagen van deze campagne:

- 1.** De klimaatcrisis vergroot bestaande ongelijkheden
- 2.** Er is nood aan een platform voor de verscheidenheid aan kennis en expertise rond klimaat
- 3.** De verscheidenheid aan klimaatacties heeft recht op erkenning, ondersteuning en middelen

Deze beginselen vormden voor de jongeren de basis om mee te timmeren aan een inclusieve klimaatbeweging, die intersectioneel is. Het is een beweging die zich niet enkel uitspreekt tegen uitbuiting van het klimaat, maar ook tegen andere vormen van uitbuiting op basis van ras, gender, klasse, et cetera. Een inclusieve klimaatbeweging neemt historische onderdrukkingen onder de loep om te timmeren aan een toekomst van klimaatrechtvaardigheid. Een inclusieve klimaatbeweging is antikoloniaal en antikapitalistisch. Het is een beweging die inheemse kennisystemen eerbiedigt. Een beweging die streeft naar een “climate of care”, waarin zorg voor de aarde en elkaar centraal staan.

Zo kunnen we het niet over de klimaatcrisis hebben, zonder het ook over kapitalisme en kolonialisme te hebben. Klimaatrechtvaardigheid is hierbij een centraal begrip. Klimaatrechtvaardigheid is een strijd die onlosmakelijk verbonden is met de strijd tegen andere onderdrukkende systemen. Aangezien de verschillende vormen van onderdrukking onderling met elkaar verbonden zijn en dezelfde wortels delen, is het belangrijk om deze met elkaar te verbinden en op gemeenschappelijke grond actie te voeren. Daarenboven schuiven politieke beleidsmakers vaak ‘oplossingen’ naar voren die de lasten en de verantwoordelijkheid bij de meest kwetsbaren leggen. Ook dit toont aan waarom de klimaatcrisis een sociale crisis is. Net daarom wou deze CHanGE-campagne verschillende sociale bewegingen verbinden met de klimaatbeweging, om ervoor te zorgen dat onze oplossingen niet enkel ecologisch duurzaam, maar ook sociaal duurzaam zijn. Zo riepen ze “climate change as common ground” om systeemverandering te eisen.

Climate Change as Common Ground: Collectively see(d)ing a climate of care

De drie strijdpunten vormden de inspiratie voor de campagne en werden onder een vierluik aan campagnemethodes onder de aandacht gebracht:

1. De studenten organiseerden drie evenementen in Brussel, Gent en Antwerpen om het campagnethema en de strijdpunten ter sprake te brengen. Allereerst vond het voedsselfestival “Navigating your food/t print: A festival on food, culture and sustainability” plaats in het Brusselse Back2soilbasics. Dit festival werd georganiseerd in samenwerking met de studenten van WeDecolonizeVUB en onderzocht het spanningsveld tussen duurzame voeding, ecologische voetafdruk en culturele identiteit. Op het menu stonden een ecotour, kookworkhops en een panelgesprek. Vervolgens werd de ‘Living Climate Library’ voor een dag geopend in het Gentse boekencafé Limerick. In deze levende bib konden bezoekers in plaats van een boek, een gesprek, inspirerend verhaal of persoonlijke verhaal ‘lenen’ uit een catalogus van diverse sprekers rond klimaat en sociale ongelijkheid. De campagne werd in Antwerpen feestelijk afgesloten met ‘Connecting the Mic’. De CHanGE-deelnemers creëerden fysiek en symbolisch een podium om plaats te bieden aan ondergerepresenteerde stemmen om hun ervaringen op de intersectie van klimaat, gender en andere sociale issues te uiten.

2. Simultaan organiseerden de studenten twee verbindingstafels waarop verschillende organisaties en individuen uit verschillende domeinen samenkwamen om uit te wisselen over elkaars expertise en de klimaatcrisis. Zo werd aangemoedigd om op gelijke grond (common ground) op te komen voor klimaatrechtvaardigheid. De expertise van de aanwezigen betrof o.a. kennis over racisme, gender, gezondheid en welzijn, dekolonisatie, maatschappelijk burgerschap, jeugdwerk en vrijzinnig humanisme. Onder de slogan ‘Collectively see(d)ing a climate of care’, gingen de middenveldorganisaties op zoek hoe ze meer kruisbestuiving tussen hun werkingen konden bekomen, en hoe de zorg voor de aarde en voor de mens cruciaal is in de strijd voor klimaatrechtvaardigheid.

3. Aanvullend werd een zine van 16 pagina's ontworpen dat een inhoudelijk dossier bij de campagne vormde. Het schetst de aanleiding om rond dit thema te werken, de strijdpunten die de campagne formuleert, en inhoudelijke duiding bij het begrip klimaatrechtvaardigheid. Met oog op ecologische duurzaamheid werd slechts een beperkte fysieke oplage gedrukt van deze zine. Als biologisch afbreekbaar alternatief, ontwierpen de studenten een flyer met QR-code naar de [online versie](#) van de zine. De flyer werd gedrukt op groeipapier met bloemzaadjes in en kon worden geplant.

4. Tot slot namen de studenten deel aan het maatschappelijk debat rond klimaatrechtvaardigheid door de campagne en strijdpunten toe te lichten in radioshows van Urgent.fm en MNM.

Enkele cijfers

- 46 studenten stelden zich kandidaat voor CHanGE 2022.
- Er werden 12 gemotiveerde deelnemers geselecteerd.
- 485 mensen werden bereikt met de campagne "[Climate Change as Common Ground: Collectively see\(d\)ing a climate of care](#)".
- Er kwamen in totaal maar liefst 65.615 mensen in contact met de boodschap van CHanGE.



WeDecolonizeVUB

WeDecolonizeVUB (WDVUB) is een studentenproject van UCOS dat gedragen wordt door geracialiseerde studenten. Het doel van WeDecolonizeVUB is **driedig**.



Space

WDVUB streeft naar het creëren van een psychosociale en fysieke safer space voor geracialiseerde studenten, als antwoord op het geweld en de onderdrukking waar ze binnen de universitaire context mee te maken krijgen.



Community

WDVUB wil een gevoel van gemeenschap creëren voor geracialiseerde studenten binnen het hoger onderwijs door hen een platform te bieden om elkaar te vinden, in alle veiligheid ervaringen te delen en activiteiten te organiseren.



Knowledge

WDVUB tracht het zogenaamde universele en neutrale karakter van eurocentrische kennis aan de universiteit te deconstrueren, doormiddel van de dekoloniale bibliotheek en de events.



WeDecolonizeVUB 2022 - 2023

De afgelopen periode was het tweede werkingsjaar waar WeDecolonizeVUB op volle kracht draaide. Dit was ook het eerste jaar dat er een officiële bestuursgroep was met duidelijk afgebakende bevoegdheden. Het bestuur bestond uit vijf werkgroepen: coördinatie, communicatie, student affairs (studentenzaken), evenementen en bibliotheekwerking. Deze structuur zorgde voor een meer gestroomlijnde werking en een andere output met een focus op community werking. Vanuit de evaluaties met de jongeren zijn wij ook blij te mogen deelnemen dat de jongeren hierin geslaagd zijn.

Verkiezingen nieuw bestuur

De voorbereiding voor het nieuwe werkingsjaar begon op 30 juni met de verkiezingsdag. Op deze dag werden de kandidaten uitgenodigd die zich hadden opgegeven om een bepaalde functie uit te voeren binnen het bestuur. Door middel van een kleine schriftelijke proef en een gesprek met de voorgaande bestuursleden werden er op het einde van de dag vijf nieuwe bestuursleden geselecteerd. Zo kwamen we uit op een nieuw eWeDecolonizeVUB bestuur 2022-2023 met negenbestuursleden.

Omkadering

Sinds dit werkingsjaar werd er door de project managers van WeDecolonizeVUB beslist om meer te focussen op interne vormings- en omkaderingsactiviteiten voor de jongeren van de bestuursgroep. Deze focus kwam er na een evaluatie van het eerste projectjaar, waarbij de jongeren aangaven meer tools aangereikt te willen krijgen. Zodoende nodigden we op het bestuursweekend begin oktober Aru Lee Disasi uit. Aru is een safe space workshop facilitator en was te gast om het bestuur op een interactieve manier bij te leren over safe(r) spaces: wat is het écht, wat houdt het in, hoe positioneer je jezelf. De jongeren haalden hier interessante en relevante tools uit om in de eerste plaats te leren hoe een veilige omgeving en omgang met elkaar te stimuleren en vervolgens ook safer spaces te proberen verzekeren bij evenementen die ze zelf hosten.

Daarnaast gingen we eind november gingen op bezoek bij Black Archives Amsterdam, een organisatie dat het werk van zwarte personen in Nederland en Europe archiveert en daarrond ook expo's organiseert. Alvorens ons bezoek hadden wij samen lunch bij TerraZen Centre, een Japans en Caraïbisch veganistisch restaurant, uitgebaat door een Jamaicaanse man en zijn Japanse vrouw en hun kinderen, een restaurant dat dus perfect bij WeDecolonizeVUB past.

Lidmaatschap

Een georganiseerd bestuur zorgde ook voor een duurzamere uitwerking van het gemeenschapsaspect van het project. Sympathisanten van WeDecolonizeVUB konden nu ook deel uit maken van het project door middel van een lidmaatschap. Met lidmaatschap hadden zij toegang tot exclusieve members-only events, kregen zij als eerst een overzicht van de komende evenementen en via de groepschat werd interessante informatie gedeeld over culturele activiteiten en jobmogelijkheden.

Eventwerking

Net zoals vorig jaar was het eerste evenement de heropening van de bibliotheek. Dit was een feestelijk gebeuren met muzikale gast Charis Way-Way. Dit betekende meteen ook de start van activiteiten voor WeDecolonizeVUB. Monthly talks is een nieuw concept waarbij maandelijks een gespreksavond georganiseerd wordt waar iedereen kan binnenspringen om te luisteren, te delen en discussiëren over een thema dat de jongeren nauw aan het hart ligt. De eerste Monthly Talk ging over het belang van mentaal welzijn bij studenten in samenwerking met de VUB Equality Netwerk en onder begeleiding van toenmalig studentenpsycholoog Brenda Anyango.

→

De eerste samenwerking tussen WeDecolonizeVUB en zusterproject CHanGE was een feit met Navigating Your Food/t Print. Tijdens dit eendaagsfestival nodigden onze jongeren de bezoekers uit om na te denken over het spanningsveld tussen de politieke, economische en culturele invullingen van voeding. Het programma bestond uit een eco-tour en workshop gegeven door Rose-Myrtha Vercammen Fortuna Dorsant, een fermentatieworkshop door Marie-Stéphanie Verheyen (WeDecolonizeVUB-bestuurslid) en een interactieve kookworkshop door Shanice Wanjiku. De dag eindigde met een panelgesprek over de politiek van voeding met ex-CHanGE deelnemer Fairouz Gazdallah (Oxfam Belgium), Eline de Clerq (Royal Academy Antwerp) en Valérie Maione (Back2soilbasics). Het gesprek werd gemodereerd door Marián Palacios Fernandez (WeDecolonizeVUB-bestuurslid) en Shelsia Da Costa (WeDecolonizeVUB-bestuurslid en CHanGE-deelnemer). Vervolgens vond de eerste boekenclub plaats in samenwerking met Limba Reads, het gekozen boek was Home Going van Yaa Gyasi. Het eerste semester werd afgesloten met een exclusief ontspannen ledenevent waarbij de jongeren samenkwamen voor een hapje en een drankje om bij te praten. Tijdens de blokperiode bleef de bibliotheek open zodat studenten er terecht konden om te studeren en te ontspannen in de stille ruimte.

Het tweede semester ging van start met een werkdag om het tweede semester te plannen en uit te werken. Naar aanleiding van de aardbevingen in Turkije vond er eind februari een Monthly Talk plaats over de nasleep daarvan en de

gevolgen ervan op de jongerendiasporagemeenschap in Brussel. De tweede boekenclub was wat specialer, want er werd niet gekozen voor een boek, maar eerder voor poëzie van Sa'di, Gibran en Tagore respectievelijk van India, Libanon en Iran. De tweede Monthly van het nieuwe jaar 2022 was in samenwerking met Afrikaanse studentenvereniging ASCOM met begeleiding van Ama Kissi en ging over Motherhood and Motherly Figures. In samenwerking de VUB hadden wij de unieke opportuniteit om twee evenementen te organiseren met Engelse schrijfster Laura Fish. Het eerste evenement was een interview afgelegd door WeDecolonizeVUB-bestuurslid Patricia Da Costa in boekenhandel Pépites Blues. De volgende dag vond er een schrijfworkshop plaats. Maart sloten wij af met het panelgesprek Islam en Gender. Philsan Osman modereerde de conversatie. Panelleden van dienst waren Salma Mediavilla Aboulaiula (UGent), Nassira Llouh (De Roma), Fatima-Zohra Ait El Maâti (Imazi Reine) en Malika Hamidi (École des Hautes Etudes en Sciences Sociales). Voor dit event kwam er een heel divers publiek naar Amazone vzw in Sint-Joost.

Na de drukke maand maart, deden we het in april wat rustiger aan. Na de paasvakantie vond de laatste boekenclub plaats, opnieuw in samenwerking met Limba Reads. Deze keer werd gekozen voor Legendborn van Tracey Deonnis. Het laatste event van het academiejaar was net zoals vorig jaar de Open Day waar iedereen welkom was voor een hapje en een drankje, en om kennis te maken met het bestuur dat heel het jaar door de evenementen heeft bedacht en georganiseerd. Er was ook de mogelijkheid voor nieuwe leden om zich aan te melden voor het bestuur.

Onderzoek

In 2022 ging WeDecolonizeVUB een samenwerking aan met VUB-onderzoekscentrum BIRMM (Brussels Interdisciplinary Research centre on Migration and Minorities) om te kijken hoe we ons kunnen engageren voor geracialiseerde studenten en studentenbewegingen. Concreet willen we het huidige diversiteits-, inclusie-, antiracisme- en/of dekolonisatiebeleid binnen de verschillende hoger onderwijsinstellingen en hun effecten en perceptie onderzoeken. Daarnaast willen we ook het belang van etnisch-culturele studentenverenigingen in kaart brengen, als een bottom-up initiatief in de strijd tegen racisme en de inclusie van geracialiseerde studenten binnen het hoger onderwijs.

Zodoende vormt WeDecolonizeVUB samen met onderzoekers van UHasselt en KULeuven deel uit van een consortium onder leiding van onderzoekscentrum BIRMM om een FWO-SBO-project in te dienen naar het bestrijden van etno- raciale ongelijkheid binnen het hoger onderwijs. Zo'n FWO-SBO-project betreft een interdisciplinair onderzoeksproject waarbij het hoofddoel is bij te dragen tot maatschappelijke verandering en impact, en waarbij een deel van het budget kan worden uitbesteed aan de etnisch-culturele studentenverenigingen als partner in co-creatief onderzoek. Bijzonder aan een dergelijke project is dat het onderzoeksproces ook uitmondt in het ontwerpen van tools die diverse stakeholders kunnen hanteren om bij te dragen aan de maatschappelijke verandering.

De voorbereidingen voor het indienen van de aanvraag worden getroffen tussen september 2022 en augustus 2023. WeDecolonizeVUB neemt het werkpakket rond de studentenverenigingen op zich. Als deel van het preliminair onderzoek werd beroep gedaan op het interuniversitair netwerk om individuele interviews en een rondetafelgesprek op te zetten waarin bij etnisch-culturele studentenverenigingen gepeild werd naar hun werking, noden, verhouding tegenover de verwante hogeronderwijsinstelling en diens diversiteitsbeleid. In totaal werden reeds 8 interviews en 1 rondetafelgesprek opgezet. In een latere fase vormt de analyse van de interviews de basis om het onderzoeksvoorstel uit te schrijven.

Summer school

Van 11 tot 15 juli 2022 vond de eerste Braver Spaces Summer School plaats in samenwerking met Braver Spaces Antwerpen. Een week lang werd de kennis van gemarginaliseerde gemeenschappen centraal gezet en gevaloriseerd, werd er stil gestaan bij de functie en het belang van lichaam en geest bij kennisproductie en algemeen welzijn, en kreeg voeding een belangrijke plaats. Adebissi Adeye, Fayb en Sumaya El Houbba waren de welzijnscoaches en Zohra Lkasbi, Anne-Sophie Opara, Juliana Ochoa Quintero, Omphemetse Patient Ramatlhatse,

→

Elodie Mugrefya, Ola Hassanain waren de workshopfacilitatoren die verscheidene onderwerpen aantetsten gaande van psychologie, architectuur en indigenous kennis in the Americas, tot AI en tekenkunst. Het eten werd voorzien door Saveur de Djuma, Fairouz Gazdallah en Samah Hijawi. Oud-WeDecolonizeVUB-lid Ange-Vanessa Nsanzineza gaf een rondleiding waarin ze haar kijk op Brussel deelde.

In augustus ondernam projectmedewerker Latifah Abdou een onderzoeksreis naar Johannesburg, Zuid-Afrika, met Tundé Adefioye van Braver Spaces. Na afloop realiseerden we hoe belangrijk de identiteitsvorming van diaspora is en hoe je vanuit die conceptualisering vele raakvlakken kunt creëren met andere gemeenschappen. Daarom is het thema van de summer school 2022-2023 Diasporic Knowledge en wordt er ook gefocust op het aspect van archiveren. Het doel is om stil te staan bij wat er zou moeten gebeuren met die kennis uit diasporagemeenschappen en hoe die archivering eruit zou moeten zien. De summer school zal plaatsvinden van 7 juli tot en met 16 juli 2023. Doorheen de week zullen de activiteiten doorgaan in het Brusselse Globe Aroma. Het eerste weekend zal plaatsvinden in Antwerpen, het laatste weekend is een schrijfretraite in Limburg met Rachida Lamrabet.



Eindevaluatie 2017 - 2021

In 2022 liet UCOS een externe evaluatie uitvoeren van het afgelopen vijfjarenprogramma dat in 2016 werd ingediend bij het Directoraat-Generaal voor Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp. Dit programma was een voortzetting van het programma 2014 – 2016 medegefinancierd door dezelfde instelling. De externe evaluatie kadert binnen de wettelijke verplichtingen ingebouwd in het KB 2016 van de niet-gouvernementele samenwerking om uiterlijk zes maanden na de einddatum van het programma aan DGD een moreel eindrapport voor te leggen met inbegrip van een definitief evaluatierapport samen met de management response daarop.

Naast deze wettelijke verplichting was de eindevaluatie tevens een manier om terug te blikken op het afgelopen programma, te evalueren wat er goed ging, waar onze werkpunten liggen, en lessen te trekken voor de toekomst.

Doelstelling en opzet van de evaluatie

Voor deze evaluatie werden er referentietermen uitgeschreven voor de aanwerving van een externe evaluator die de evaluatie zou uitvoeren. De evaluator die uiteindelijk werd gekozen was Paola Andrea Vallejo Patiño met Insight Consulting. De werkzaamheden voor de eindevaluatie werden eind 2021 opgestart en de eigenlijke evaluatie werd uitgevoerd in het voorjaar van 2022.

De eindevaluatie onderzocht welke effecten het UCOS-programma heeft gehad op zijn doelgroepen. Als we spreken over effecten, dan heeft dit te maken met de versterking van de wereldburgerschapscompetenties van studenten.

De vraagstelling die deze evaluatie naging, was meerledig:

- Heeft het programma haar voorziene doelstellingen bereikt?
- Heeft het programma haar voorziene doelstellingen bereikt bij al haar doelgroepen?
- Welke factoren hebben bijgedragen aan het wel of niet bereiken van de voorziene doelstellingen?
- Heeft het programma onvoorziene effecten bereikt?

Tijdens de evaluatie zijn er zowel kwantitatieve als kwalitatieve methoden gebruikt om de evaluatievragen te beantwoorden. Er werden in totaal vijf methoden gebruikt: online surveys, online individuele interviews, online duointerviews, focusgroepen en documentstudie. Daarbij werd er niet alleen naar de doelgroepen van het programma geluisterd, zijnde studenten en docenten, maar ook naar het UCOS-team. Het zwaartepunt van de methodologie zat in de informatie gegenereerd door het kwantitatieve luik. Het kwalitatieve luik diende om de informatie uit de online surveys af te toetsen en te verdiepen, en om een aantal sub-evaluatievragen te beantwoorden.

	Online enquête			Focusgroepen	
	Populatie	Gewenste steekproef	Reële steekproef	Gewenste steekproef	Reële steekproef
Studenten die in een mobiliteitstraject zitten georganiseerd vanuit hun onderwijsinstelling	5136	259	VL-S1: 114 VL-S2: 33	1 x 5/7 5 à 7 respondenten	5 respondenten (waarvan 3 afgestudeerd)
Studenten die in een mobiliteitstraject zitten georganiseerd vanuit UCOS (in het kader van het studentenproject CHanGE)	60	50	VL-S1: 7 VL-S2: 0	1 x 5/7 5 à 7 respondenten	4 respondenten (waarvan 2 afgestudeerd)
Docenten en medewerkers internationalisering	577	186	30	2 x 5/7 10 à 14 respondenten	3 respondenten

Het bovenstaande kader geeft een overzicht van het aantal bereikte respondenten. Er werden uiteindelijk vijf individuele interviews, twee duo-interviews en één focusgroep (met drie personen) gehouden waardoor twaalf respondenten de kwantitatieve data kracht konden bijzetten.

Bevindingen en conclusies

De algemene conclusie over het programma is dat UCOS een verschil maakte door haar confronterende aanpak waarbij kritische zelfreflectie in een veilige groepsomgeving centraal staat en kundig begeleid wordt door ervaren en enthousiaste medewerkers en bijhorend materiaal. Een passage door een UCOS-activiteit liet de meesten respondenten niet onbewogen. De hoge ambities zoals uitgedrukt door de benchmarks in de eindevaluatie, werden echter niet altijd waargemaakt. Dit had verschillende redenen:

- Een programmaformulering waarbij de gewenste veranderingen onvoldoende 'uitgepakt' waren waardoor die ambities onvoldoende beschreven waren.
- Door een MEAL-systeem dat niet in staat was om de gewenste veranderingen systematisch te capteren waardoor UCOS geen of slechts een partieel beeld had van haar effecten.
- Door een sterke focus op de activiteiten an sich waardoor de hogere outcomeniveaus onvoldoende aandacht kregen;
- Door een focus op een doelgroep mobiliteitsstudenten waarvan je kan verwachten dat de veranderingsmarge kleiner is en waardoor de werking minder gericht was op het ondersteunen van docenten en medewerkers internationalisering om wereldburgerschapscompetenties te versterken buiten een mobiliteitskader.

Voor heel wat indicatoren kwam de uitvoering van het programma echter wel dicht in de buurt van haar benchmarks.

Deze eindevaluatie heeft voldoende handvaten aangereikt om de opgespoorde uitdagingen aan te pakken bij de uitvoering, opvolging en evaluatie van het nieuwe programma 2022 – 2026. Volgens de evaluator zal het niet liggen aan het enthousiasme en engagement van het UCOS-team, maar wel aan de ruimte die we onszelf geven om -naast de uitvoering van pakkende vormen en projecten- ook met onze doelgroepen op formele, systematische en methodische wijze stil te staan bij de effecten van ons werk.

De link naar het volledige evaluatierapport vind je hier. De management response die in navolging op de aanbevelingen van de eindevaluatie werd geschreven, is hier terug te vinden.

Financieel verslag

Resultatenrekening

Inkomsten	
Eigen inkomsten activiteiten	33.983,43
Donaties	500,00
Subsidie DGD	188.948,73
Subsidie UVV/Bijzonder project	16.400,00
Subsidie Brussels Hoofdstedelijk Gewest	23.617,90
Werkingsstoelage 11.11.11	11.575,93
Subsidies vormingsbudget VIVO	310,80
Subsidie Jint	42.116,48
Subsidie Equal Brussels	10.000,00
Subsidie YOUCA	3.000,00
Subsidie 11.11.11	4.884,26
Tewerkstellingssubsidies, -toelagen en looncorrecties	54.477,01
Diverse bedrijfsopbrengsten	141,70
<i>Verlies boekjaar</i>	32.721,43
Totaal	422.677,67

Kosten	
Diensten en goederen	97.438,30
Lonen	323.928,51
Afschrijvingen materiële vaste activa	888,63
Diverse bedrijfskosten	257,75
Bank- en wisselkosten	164,48
Totaal	422.677,67

Ter info

Onttrekking bestemde fondsen	43.375,40
Onttrekking bestemd fonds dienstreizen	8.161,76
Onttrekking bestemd fonds blended learning	24.784,13
Onttrekking bestemd fonds Communicatie	10.429,51
Overboeking op bestemde fondsen	5.185,18

Balans

Vaste activa	-
Immateriële vaste activa	-
Materiële vaste activa	-
Vlottende activa	1.057.045,47
Vorderingen op ten hoogste één jaar	877.964,49
Liquide middelen	175.580,43
Overlopende rekeningen	3.500,55
Totaal activa	1.057.045,47

Eigen vermogen	144.237,38
Bestemde fondsen en reserves	85.997,17
Overgedragen resultaat	52.771,42
Voorlopig over te dragen resultaat	5.468,79
Voorzieningen	15.000,00
Schulden	897.808,37
Schulden op ten hoogste één jaar	36.396,57
Overlopende rekeningen	861.411,80
Totaal passiva	1.057.045,75

UCOS wordt structureel financieel gesteund door

de Vrije Universiteit Brussel, deMens.nu en Vlaamse social-profitfondsen en ontvangt verder subsidies of toelagen van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGD), Brussel Hoofdstedelijk Gewest (Brussels International), Equal Brussels (Stad Brussel), Innoviris, 11.11.11, Jint en YOUCA



UCOS werkt in België samen met

11.11.11, deMens.nu, Edukado, Uni4Coop, VLIR-UOS, Vrije Universiteit Brussel en VLHORA



De partnerinstellingen van het Vlaamse hoger onderwijs zijn

Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen, Arteveldehogeschool, Erasmushogeschool Brussel, Hogere Zeevaartschool, Hogeschool Gent, Howest, Hogeschool PXL, Karel de Grote Hogeschool, KU Leuven, LUCA School of Arts, Thomas More, Universiteit Antwerpen, Universiteit Gent, UHasselt, VIVES, Vrije Universiteit Brussel



Universitair Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking Vzw

Pleinlaan 2
1050 Brussel

+32 (0)2 614 81 65

contact@UCOS.be
www.UCOS.be

